

10. kunning frá EF-arbeidsbólkinum

Landbúnaðurin í EF

Politisk mál

Sambært Rómarsáttmálanum, grein 59, er endamálsorðingin fyri landbúnaðarpolitikki EF's so-ljóðandi:

— at vaksa um framleiðslumegin, og harvið

— at tryggja bóndum rimilig livskor

— at halda marknaðinum í tryggari legu

— at tryggja brúkararum landbúnaðarvørur, og

— at hann altíð kann fáa hesar fyri ein rimiligan pris

Grein 42 sigur, at møguleiki skal vera fyri stuði til brúk, sum eru illa før fyri at standa seg av natúrligum umstøðum, brúksstødd, lendi o.ø. Eisini skal stuðul kunna latast í sambandi við búskaparligar útyggingarætlanir.

Grundreglurnar fyri at náa málinum í felags landbúnaðarpolitikkinum eru:

— felags marknaður og felags prisir

— at landbúnaðarvørur, framleiddar í EF, skulu hava fyrimumir á marknaðinum

— felags figging av útreiðslunum til landbúnaðin

FEOGA

Figgingin av felagstiltøkunum innan landbúnaðin verður gjørd av europeiska menningar- og trygdargrunninum fyri landbúnaðin (FEOGA) — Fonds Européen d'Orientation et de Garantie Agricole, sum fær ein part av inntøkum sínum frá innflutningsgjøldum, men tó størsta partin sum beinleiðis inngjald frá limalondunum.

FEOGA umsitur tær skipanir, sum stýra marknaðinum, soleiðis at framleiðsluni innan EF er tryggjaður ein serligur prisur fyri vørur sínar, uttan mun til prisin á heimsmarknaðinum.

Útreiðslurnar hjá FEOGA í 1985 vóru 160 milliardir kr. Av teimum fóru 30% til mjólkarvørur, 13,9% til neytakjöt og 12% til korn.

Útreiðslurnar til landbúnaðarpolitikkinn eru umleið 2/3 av øllum útreiðslum EF's. Av hesum útreiðslum fara umleið 96% til marknaðarstýring, og 4% fara til onnur tiltøk sambært grein 42.

Framleiðsla og prisir

Tá landbúnaðarprisirnir skulu ásetast, er ósemjan ofta stór á EF-ráðharrafundunum. Her hava limalondini ógvuliga ymisk áhugamál at røkja. Tað er ymiskt, hvussu stóran týðning landbúnaðurin hevur fyri tey einstøku limalondini.

Avgerðirnar skulu takast við atliti til:

— at landbúnaðurin hevur søguligan týðning at tryggja íbúgvum landsins mat í ófriðartíðum,

— at tey ymsu limalondini hava ymiskar framleiðslumstøður, orsakað av veðurlagi, lendi, brúksstøddum o.ø.,

— at skynsamur landbúnaður kann eisini verja náttúruna, og at vandi kann vera fyri, at jørðin fer í ørøkt, um fólkíð flyt-

ur burtur,

— at eisini verður havt í huga, at landbúnaðurin hevur onnur virði, enn bert tey vinnuligu, tí bóndin er siðmenningarliga nærri knýttur at arbeiði sínum enn onnur.

Sum heild er framleiðslan av landbúnaðarvørum í EF størri enn egin nýtsla. Hetta sæst greitt í niðanfyristandandi talvu.

Lutfalsliga framleiðslan av nøkrum landbúnaðarvørum í mun til nýtsluna (100):	
hveiti	126,0
bygg	114,3
mais	78,5
kjöt	100,7
grønmeti	99,9
mjólkarpulvur	142,3
smør	130,9
flótandi mjólkarvørur	
(rómi undantikin)	100,7

Fólkatal (A), landbúnaðarframleiðsla (B), partur landbúnaðarins av bruttotjóðarúrtøkuni (C) og matvøruparturin av húsarhaldsútreiðslunum (D) í teimum einstøku limalondunum (1984):

	A %	B %	C %	D %
Belgia	3,1	2,8	2,6	18,3
Danmark	1,6	3,5	4,7	16,7
Týskland	19,2	16,1	1,8	14,6
Grikkaland	3,1	4,3	16,5	35,6
Spania	11,9	9,4	5,9	31,5
Frakland	17,7	22,6	4,0	17,5
Írland	1,1	2,0	10,7	23,1
Italia	17,1	19,0	6,4	25,6
Luxemborg	0,1	0,1	3,1	16,3
Holland	4,5	7,7	4,4	15,1
Portugal	3,1	1,3	6,5	37,0
Bretland	17,6	11,3	2,1	14,7
EF	100,0	100,0	3,7	20,5

Marknaðarskipanir fyri landbúnaðarvørur

Fyri at náa málinum fyri felags landbúnaðarpolitikkinum eru so við og við komnar felags marknaðarskipanir fyri búnaðarvørur.

Marknaðarskipanirnar fevndu í 1986 um 91% av øllum vøruúrvalinum.

Støðið í marknaðarskipanunum er »indikativprisin«. Hesin verður ásettur við ársbyrjan, og er ein vegleiðandi prisur, sum limalondini semjast um, at framleiðarin helst skal fáa.

Um nú vøruútboðið er

størri enn eftirspurningurin, fellur marknaðarprisin.

Fellur marknaðarprisin niður um ávisa upphædd, keypa EF-myndugleikarnir framleiðsluna fyri ein áður ásettan pris, sum kallast interventjónsprisin, og sum er at sammeta við ein minsta-pris, ið er tryggjaður framleiðaranum.

Henda blandingin av friari marknaðarprisi-áseting og upplægging frá almennari síðu er eisini gjaldandi fyri bæði innflutning og útflytning.

Yvirlitsmyndin visir, hvussu skipanin er uppbygd fyri hveiti, og eru

skipanir av sama slagi gjaldandi fyri aðrar landbúnaðarvørur.

Framhald á síðu 15

Gott Bingo

1. HH skipar fyri bingo á Handilsskúlanum í Tórshavn leygardagin 19/1 kl. 15.00.

Nógvir góðir vinningar, m.a. vikuskifti fyri 2 við mati á Hotel Bakkanum.

Øll eru hjartaliga vælkomin.

1. HH

Kunngerð

Ásettir bygðaráðsfundir í 1991:

28. januar	juli og august	summarfri
25. februar	2. september	
18. mars	30. september	
29. apríl	28. oktober	
27. mai	25. november	
24. juni	16. desember	

Mál, sum skulu til viðgerðar á fundi, skulu vera skrivstovuni í hendi í seinasta lagi 14 dagar undan hvørjum fundi.

Argja kommuna

Eftiransunar-gjaldið 20 kr.

Sambært høvuðssamtyktina, fyri allar sjúkrakassar, kemur læknahjálpi aftan á kl. 16.00 gerandisdagar ella leygar-, sunnu- og haldigadagar ikki sjúkrakassanum við, men skal gjaldast av limunum sjálvum.

Undantikið hesum reglum er bert bráðkomin ella versnað sjúka, har viðgerð er bráðneyðug. Í hesum føri skal limurin gjalda 20 kr. í eftiransunargjaldi til sjúkrakassa sín hvørja ferð farið verður ella ringt verður til lækna ella tá lækni verður boðsendur.

Eftiransunargjald skal í øllum føri gjaldast tá limur fer til ella boðsendir lækna uttanfyri læknadømi, har limurin hevur bústað.

Meginfelag Sjúkrakassa Føroya

HØLI Á ARGJUM

uml. 62 fermetrar til støddar við inn-gongd av Argjavegnum — til leigu frá 1. jan. 1991.

Hølini eru væl hóskaði til skrivstovu, handil, goymslu ella annað vinnuligt endamál.

Tlf. 11820